

BOLDOG VILÁG

Móricz Zsigmond
Összes Állatmeséi

A borítékot, a meseképeket és a
díszbetűket GARA ARNOLD rajzolta.

NYUGAT IRODALMI ÉS NYOMDAI
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

Nyomatott a NYUGAT nyomdájában.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2013
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5292-38-5 (online)
MEK-11475

TARTALOM

A KÓRÓ ÉS A KIS MADÁR
KECSKÉÉK ÉS A FARKAS
A TÖRÖK ÉS A TEHENEK
KISTYUK ARANY BÓSÁJA
A PÓRULJÁRT FARKAS
RÓKA, MEG A FAVÁGÓ
MEDVE, RÓKA, MEG AZ EMBER
TÖBBET ÉSZSZEL, MINT ERŐVEL
GALAMB, RÉCE, MEG A LÚD
A KIS EGÉR
DISZNÓK AZ ESŐBEN
SZENT A BÉKE
A MEDVE MEG A MÓC
RÓKA KOMA DOKTORSÁGA
DISZNÓ, KUTYA, MACSKA, EGÉR
A REPÜLŐ FARKAS
KIS MALAC MEG A FARKASOK
A SOK JUH MESÉJE
A CSIZMADIA MALACA
NYULAPÓ ARANYLAKODALMA
A FEHÉR LÓ
A FARKAS A FALUVÉGEN
KOLDUS VEREBEK
ICIRI-PICIRI
VADÁSZKOMPÁNIA
A RÓKA ÉS A TYUK
FARSANG VÉGÉN
A HÉJA
A VERÉB
A BÖLCS RÓKA

A KÓRÓ ÉS A KIS MADÁR

Csip, csip, csip,
Csip, csirip,
Kóróra száll

A kis madár:

Ringass, rengess,
Azért szálltam rád.

- Bizony nem én senki madarát!
S kevély kóró nem ringatta
Isten madarát.

El is röpül a kis madár,
Kényes kecskét előtalál.
- Kedves kecském rágd a kórót.
- Rágtam mikor jó kedvem vót.
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Repül, repül a kis madár,
Futó farkast előtalál.
- Futó farkas fald fel kecskét.
- Faltam én már elegecskét.
Egyet sem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Tovább, tovább a kis madár,
Erdő-berdőt előtalál.
- Kergesd farkast a kedvemér!
- Kergesse az ördögszekér!...
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Száll, tovaszáll a kis madár,
Parázstüzet előtalál.
- Tűz égesd meg erdő fáját!
- Égesse meg maga magát!...
Tűz nem siet erdőt égni,
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Siet tovább a kis madár,
Özönvizet előtalál.

- Oltsd el tüzet jó vízözön!
- Van is nekem ahhoz közöm!...
Víz nem szalad tűz oltani,
Tűz nem siet erdőt égni,
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Haraggal száll a kis madár,
Bömböm bikát előtalál.
- Bömböm bikám idd ki vizet!
- Nem én, ha száz pengőt fizet!...
Bika nem ront vizet inni,
Víz nem szalad tűz oltani,
Tűz nem siet erdőt égni,
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Dühvel süvölt a kis madár,
Furkós fütyköst előtalál.
- Furkós fütykös üsd a bikát!
- Üsse guta a rossz fiát!...
Furkó nem zúg bika ütni,
Bika nem ront vizet inni,
Víz nem szalad tűz oltani,
Tűz nem siet erdőt égni,
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Csüggedve száll a kis madár,
Fúróférget előtalál.
- Féreg, furkót furd ki nekem!
- Furja ki a veszedelem!...
Féreg nem fut furkót fúrni,
Furkó nem zúg bika ütni,
Bika nem ront vizet inni,
Víz nem szalad tűz oltani,
Tűz nem siet erdőt égni,
Erdő nem megy farkas verni,
Farkas nem lép kecske enni,
Kényes kecske kórót nem rág,
Kevély kóró nem ringatja
Isten madarát.

Földre fárad szegény madár,
A kis kakas reá talál.
- Jaj kis kakas kapd fel férget!...
- Felkapom én szívem érted!!!
Csak egyet lép, férget kapni:
S féreg megy a furkót fúrni,
Furkó siet bika ütni,
Bika szalad vizet inni,
Víz is rohan tűz oltani,
Tűz is vágat, erdőt égni,
Erdő zúdúl farkas verni,
Farkas ugrik kecske enni,
Kényes kecske kórót rágja,
Kevély kóró bezzeg kéri:
- Gyere ide ringatózni
Isten madárcája.

KECSKÉEK ÉS A FARKAS

Domboldalon kicsi ház,
Ott lakik a kecske,
Felesége otthon várja,
Vele van a két gidája.
Hanem közel a berek,
Hol a farkas tekereg!...

- Jaj de kár, - szól kecske néni, -
Énnekem is el kell menni.
Vigyázzatok jó fiaim
Ha nem leszek itthon,
Erre jár a gonosz farkas,
Be ne jöjjön titkon.

A két gida megigéri
S így folytatja kecske néni.

- Az ajtót jól bezárjátok,
Senkinek ki ne nyissátok.
Nézd csak fehér az én lábam,
Majd én ezt bedugom,
Hogyha megint hazajövök,
Nektek a kulcslyukon.

Megérti a két kis gida
S így folytatja kecske mama:

- Ha valaki dörömbözne,
Kiáltjátok, hogy: nem jössz be!
De ha édes anyánk vagy,
Dugd be a fehér lábad!
Ha bedugom kinyitjátok,
Nem jut be farkas hozzátok!

A gidák ígérlik roppant,
Kecske anyó vigan toppant.
De most jön a farkas s fülel,
A kulcslyukon hosszú füllel!

- Megismertek, ha szólok is,
Édes nektek a hangom is!
Ezt mondom én majd odakinn:
Tele van a tőgyem tejjel,
Tele van a szarvam vajjal,
Eresszetek be fiaim!

Megöleli két gidáját,
Megcsókolja szemét, száját,
Farkas koma elsompolyog
És a bokorban mosolyog!
Kecske néni eltávozik
És egy cseppet sem aggódik!

Jön mindjárt a farkas koma,
Vastag hangon ezt morogja:

- Anyátok vagyok idekinn,
Tele van a tőgyem tejjel,
Tele van a szarvam vajjal,
Eresszetek be fiaim!

A két gida csodálkozik,
Ezt a hangot nem ismerik!

- Ha a mi jó anyánk vagy,
Dugd bé a fehér lábad!...
Juj fekete, farkas vagy!
Nem a mi jó anyánk vagy!

Hű! a farkas ámul-bámul,
Az ajtóról rögtön tágul.
Most már ugyan mihez fogjon,
Hogy a gidákon kifogjon!

Elsiet a szemétdombra,
Ráakad egy fehér rongyra.
Abba csavarja a lábát,
Hogy rászédje két gidácskát!
Ujra zörget a kis házba,
És rákezd a mondókára:

- Itt van anyátok idekinn,
Tele van a tőgyem tejjel,
Tele van a szarvam vajjal,
Eresszetek be fiaim!

- Ha a mi jó anyánk vagy,
Dugd bé a fehér lábad!

Farkas koma be is dugja,
A két gida megbámulja.
Mit tegyenek, hiszen fehér,
Az ő eszük nem messze ér!

Kinyitják neki az ajtót,
Benn a farkas gonosz fattya,
Mindakettőt hamm bekapja
És azt mondja: Ej de jó vót!

Magára zárja a házat,
Ugy vackol magának ágyat.
És kényelmesen elhasal,
A kémény alatt nagy hassal!

Jön a kecske anyó végre,
Zörget az ajtón így kérve:
- Anyuskátok van idekinn,
Tele van a tőgyem tejjel,
Tele van a szarvam vajjal,
Eresszetek be fiaim!

Hát mormog-dörmög az ordas,
Csalogat a gonosz farkas:
- Ha a mi jó anyánk vagy,
Dugd bé a fehér lábad!

Kecske néni megijed,
Hát odabent mi lehet!
Meglátja a kulcslyukon,
Farkas fekszik a suton.
Friss eszével egyet gondol:
- No farkas te csak dorombolj!
Jó helyen vagy kémény alatt!
Evvel a tetőre szaladt
S két gidától dagadt hasra,
Le is ugrott a farkasra.

Az ordasnak megesett,
Hogy a kecske ráesett.
Abb' a percbe kipukkant,
Két kis gida kipottyant.
A kis bohók kigurultak,
Azt se tudták, hogy hol voltak.
Azt hitték, hogy most ébredtek,
Ásítottak és szepegtek:
- Anyukám még ne köts fel,
Ugy aludtam, mint a tej!

De bezzeg anyjok örül,
S jár a két fia körül!
Hogy volt, mi volt, nincs-e baj?
Egy karcolás sincs, sebaj!

Apjuk is jön, kecske bátya,
A kipukkant farkast látja.
Elmondják, hogy-mint ese?
Kacajnak nincs vége se,
Igy végződik a mese.

A TÖRÖK ÉS A TEHENEK

Volt egy török, Mehemed,
Sose látott tehenet.

Nem is tudta Mehemed,
Milyenek a tehenek.

Egyszer aztán Mehemed,
Lát egy csomó tehenet.

„Én vagyok a Mehemed!”
„Mi vagyunk a tehenek!”

Csudálkozik Mehemed,
Ilyenek a tehenek?

Számlálgatja Mehemed,
Hányfélék a tehenek.

Meg is számol Mehemed,
Háromféle tehenet.

Fehéret, feketét, tarkát,
(Mesemondó bácsi tapsol és ijeszttve kiált)
Meg ne fogd a tehén farkát!

Nem tudta ezt Mehemed,
S felrugták a tehenek.

KISTYUK ARANY BÓSÁJA

Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját,
Kis tyuk sír-rí, ja-ja-jajj!
Kérdi a kert, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Jött a szarka, elvitte
Arany bósámat,
Én nem tojok tojást többet
Gazdasszonyomnak.

Összecsapja kezét a kert
S azt kiáltja ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Púp nőtt az én hátamon,
Olyan nagy a bánatom!

Kert púpos lett, ja-ja-jajj!
Sövény kérdi, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját.
Tyuk nem tojik asszonyának,
Rajtam púpot hányt a bánat!...

Összecsapja kezét a kert
S azt kiáltja ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Én kidülök angyalom,
Olyan nagy a bánatom!

Sövény kidült, ja-ja-jajj!
Kérdi a fa, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját.
Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten púpot hányt a bánat,
Én is kidültem utánok.
Összecsapja kezét a fa
S azt kiáltja ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Levelem mind lehajítom,
Olyan nagy a bánatom!

Mind leszórta, ja-ja-jajj!
Kérdi patak mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját.
Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten púpot hányt a bánat,
Sövény kidült egyszeriben,
Én leszórtam zöld levelem!
Összecsapja a két kezét

A kis patak ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Vérrel hányom a habom!
Olyan nagy a bánatom!

Véres a hab, ja-ja-jajj!
Szolgáló jön, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját,
Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten púpot hányt a bánat,
Sövény kidült egyszeribe,
Lehullt fának zöld levele,
Vérrel buzgok én felfele.
Össze csapja kezét a lány
S azt kiáltja ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Korsóm földhöz vághatom,
Olyan nagy a bánatom!

Korsó eltört, ja-ja-jajj!
Gazdasszony szól, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját,
Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten púpot hányt a bánat,
Sövény kidült egyszeribe,
Lehullt fának zöld levele,
Patak buzog véres habban,
Én a korsóm földhöz csaptam.
Össze csapja a két kezét
Az asszony is, ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Kovácszt falra mázolom,
Olyan nagy a bánatom!

Jön a gazda, ja-ja-jajj,
A kaszával, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba!
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját.

Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten púpot hányt a bánat,
Sövény kidült egyszeribe,
Lehullt fának zöld levele.
Patak buzog véres habba,
Lány a korsót földhöz csapta,
Kováaszt mázolom a falra!
Össze csapja a két kezét
A gazda is, ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Kaszám fiamba csapom,
Olyan nagy a bánatom!

Belecsapta, ja-ja-jajj,
Sir a gyerek, mi a baj?
- Nagy baj van a faluba,
- Mi baj van a faluba?
- Kis tyuk kiment kert alá,
Kapirgált,
Jött a szarka, elvitte
Arany bósáját.

Tyuk nem tojik asszonyának,
Kerten dombot hányt a bánat,
Sövény kidült egyszeribe,
Lehullt fának zöld levele,
Patak buzog véres habba,
Lány a korsót földhöz csapta,
Szétkente anyád a kovászt,
Én beléd vágtam a kaszát!
Mért van eszed mindig másra,
Nem a kis tyuk bósájára.
Össze csapja a két kezét
A kis fiu, ja-ja-jajj!
Nagy a baj!
Ördög vigye a kis tyukot,
Szarkát, kertet, fát, patakot,
A szolgálót, a kovászt,
Az édes apám kaszáját,
Mától kezdve most már, jujju,
Lyukas lesz itt minden fiu!
Jaj de nagy a bánatunk!
Kilukadt a hátuljunk!

A PÓRULJÁRT FARKAS

Volt egy farkas, szörnyü éhes,
Szörnyü éhes, szörnyü mérges.
Elindult vadászni,
Bár alig birt mászni,

Olyan éhes volt szegény
Bús legény.

Megy, mendegél, meg-megáll,
Lúdcsapatra rátalál.

- Adjon isten, ludaim,
Jól vezettek utaim.
Jó egészséget tinektek,
Tudjátok, hogy most megeszlek?

- Adjon isten neked is,
Farkas bácsi, vén hamis.
Már ha muszáj, mi nem bánjuk,
Csak azt az egyet kívánjuk:
Hadd gágogjunk utoljára,
Öreganyánk nótájára.

- Giá-gá-gá! - így a farka,
A farkas is tódit rajta.
- Au-vau! énekel,
S hess! - a liba szárnyra kel.

Ének végén hogy megáll,
Friss pecsenye messze száll
- Tyű, az apám se volt kántor,
De a fia se lesz máskor.
Soha többet ily galibát,
Ének nélkül eszem libát.

Megy, mendegél, meg-megáll,
Tarka tehént megtalál.

- Tarka tehén, jó étvágyat,
Gyomromban van vetve ágyad.
Búcsúzz el az istenedtől,
Mert megeszlek mindenestől.
- Ha megeszel, rajta lelked,
De csak előbb gyohontass meg.
- Azt megteszem. - Áll két lábra,
Keresztet vet szent hasára.
Tarka tehén fejét szegi,
Neki szalad, felökleli.
- Au! - az apám se volt pap,
De a fia se lesz holnap!

Megy, mendegél, meg-megáll,
Szürke lóra rátalál.
- No szürke ló, hál' istennek,
Csakhogy itt vagy, megehetlek!
- Ha megeszel, még azt tedd meg,
A patkómat igazítsd meg.
- Hamar, mert már éhes vagyok.
- Hátulsó bal lábon kotyog. -

Mig a farkas nézi, fogja,
A szürke ló fejen rugja.
Hej, az apja se volt kovács
Farkasnak se kell már tanács.

RÓKA, MEG A FAVÁGÓ

Le is ut, fel is ut,
Róka koma futva fut.
Elől tűz, hátul víz,
Reszket benne minden íz.

Sűrű erdő, rengeteg,
Még sem talál rejteket.
Köröskörül kopó csahol,
Lába nyomán vadász lohol.

- Jaj, favágó apóka,
Bajba vagy a róka,
Bujtasson el engem gyorsan,
Meghálálom százszorosan.

Jól van, jól van, te róka,
A kunyhóm jó buvóka.
Hanem aztán majd meglátom,
Mit ér a szó, jó barátom.

Dirr! durr! - itt a vadász.
- Hej favágó, mit csinálsz?
- Faricskálok árnyelet.
- Róka koma hol lehet?

Mondjad már, hogy láttad-e?
- Beszélgettem is vele.
- Mikor láttad? hol van? merre?
- A mult télen kószált erre.

- Hej favágó, vakapád,
Tedd bolonddá nagyapád.
Szalad már a vadász újra,
Nem néz rá az intő ujja.

A bütyök ujj mutogatta:
Ott kuksol az ebugatta!
Dirr! Durr! - a vadász már
A cserjében messze mászkál.

- Hóha, hóha, ne te né!
Róka koma elmennél?
Ez barátság, ez a hála?
Az ígéret füstbe szálla?

- Róka vagyok, szóltál értem,
Szóval hát köszönöm szépen.
De ujjoddal azt intetted,
Hogy nem kívánsz hálás tettet.

MEDVE, RÓKA, MEG AZ EMBER

Róka:

Adjon isten, medve koma!

Medve:

Adjon isten, róka koma!

Róka:

Ej be begyes, ej be merész,
Kelmed mindig csatára kész!

Medve:

Bizony nem is ajánlom,
Hogy utamba találjon
Akárki is akadni,
Ha meg akar maradni,
Bundájában, kedvében,
Becsés uri bőrében.

Róka:

No, no csinyján, medve koma!

Medve:

Brum, brum, rókát eszem, koma!

Róka:

Hiszen ilyen inci-finci,
Ha kelmed csak meglegyinti,
Rögtön kiadja a párát,
De kend is megleli párját.

Medve:

Soha biz én, az a híjjom,
Nincs ki velem párbaft víjjon.

Róka:

Hát az ember?

Medve:

Hisz én kenddel
Majd elbánok, ha csúfol.

Róka:

Medve koma, kend szúrkol.
Szájjal persze hősködik,
S ha embert lát, megszökik.

Medve:

Tányértalpam,
Lompos farkam,
Hol egy ember, ide vele,
Hogyha kedves az élete.
... Ott jön egy pók két lábon,
Az az ember, barátom?

Róka:

Ez nem ember, még csak lesz,
Ne gyerekre, nagyra less.

Medve:

Itt jön egy sün, lába három.
Ez az ember? alig várom.

Róka:

Ez nem ember, már csak vót,
Alig bírja a mankót.

Medre:

Irgum-burgum, mi ez már?

Róka:

Ez az ember! a huszár!...
Isten áldjon medve koma!...
(Elszalad; később találkozik a szaladó medvével)
No, hogy izlett a lakoma?

Medve:

Cudarul, csak ne ne vess.
Paprikás volt a leves.
Sose láttam olyan dögöt,
Száz lépésről szembe köpött.
Tilinkóján rám fütyöle,
Most is cseng a fülem bele.
Fényes nyelvét kirántotta,
A szememet kápráztatta.
Megberetvált, beste féreg,
A májamban nőtt a méreg!
Csak nem türom, az ebadta!
Kaptam magam, elszaladtam.
Félre! Ne állj az utamba,
Mert megeszlek ebb' a nyomba',
Kinek van ma halni kedve'?
Én vagyok a mérges medve.

TÖBBET ÉSZSZEL, MINT ERŐVEL

Oh gyönyörű tavasz idő,
Kizöldült az erdő-mező.
Erdő-mező vigan ragyog,
Szegény ember búsan motyog.

- Ringyes-rongyos életem,
Sok a bajom énnékem.
Csak dolgozom, pedig való:
Mihelyt dolog, mindjárt nem jó.
Hát kinlódjék itt az ördög,
Tartson ekét, hajtson ökröt.
Biz én megyek, urizálok,
Erdőn-berdön kóricálok.

Erdőn-berdön sétála,
Hát ihol, nagy a lárma.
Bömbölés meg makogás,
Sose látott ilyet más.
Kopott bundás öreg medve,
Egy kis nyullal tülekedve.

Szegény ember úgy kacag,
Majd a szíve megszakad.
Dühbe jön ám a medve,
Igy kiált ráförmedve:
- Veszetthordta embere,
A mért rajtam nevetgetsz,
Ebb' a nyomba megeszlek,
Szőröstül meg bőrostül,
Két kis keszeg ökröstül.

- Jaj, ne tedd azt, soha többet!
Ki szántja fel a földemet.
Jaj, megölne a nagy szégyen,
Hogyha úgy maradna félben.
- No jó, akkor várok estig,
Vacsorára is jól esik,
Ha a medve embert eszik.

Oh szép idő, süt a nap,
Szegény ember szántogat.
Róka arra kerül-fordul:
- Mit búsul kend olyan mordul?

- Búsulok én, van okom,
Túlélni sem is fogom.
Ha te tudnád, a mit én,
Halálfia vagyok én.

- Mi a patvar, mi az eset?
- Úrhatnáság belém esett.
Sétálok az erdőben,
Hát lárma van előttem,

Bömbölés, meg makogás,
Sose látott olyat más.

Kopott bundás öreg medve,
Egy kis nyullal verekedve.
Kacagtam egy nagyot rája,
Medve megesz vacsorára.

- Bizzon csak rám minden bajt,
Rendbe hozom én ezt majd,
Hogyha nekem kend fizet:
Egy kakast a hat tyukjával,
A mit akar, azt tehet,
Medve uram bundájával.

Megigéri, hogyne, persze,
Pedig alig van rá mersze.
Az apjának se volt talán,
Annyi tyukja az udvarán.

- Hallja kend, ha medve bátya,
Ideállít, sose bánja.
A bokorban ott leszek már,
S trombitálok, mint a huszár.
Medve apó megszeppen,
Bujtassa el sebesen,
Abb' az ócska szenes-zsákba,
A többit oszt' kelmed lássa.

- Ejnye, ejnye, nagyszerű,
Róka, kend ám nagyeszű!
S szól a róka büszke fővel:
- Többet észszel, mint erővel.

Este jön a medve lustán,
- No te ember véged most mán. -
Hát csak trombitaszó harsog,
- Mi ez ember? mi ez, hallod?
- Hallom uram, a huszárok.
Azt se tudni hány a számok.
- Irgum-burgum, ezt restellem,
Magam lenni ennyi ellen.
- Talántán félsz, medve uram?
- Dehogy, de a dolog úgy van,
Minapába megkergettem,
Egy sereget csúffá tettem.
Minek mindig bántani,
Ha nem muszály ártani?

Csak tudnám, hogy hová bújjak,
Te rád sem emelnék ujjat.
- Itt van egy zsák, a szenes,
Bújj be, de oszt' ne nevedd.

Medve bebújt, róka kibújt,
Huszárosan kürtjébe fújt.
- Adjon isten, jó barátom,
Hát jól vagyunk, ahogy látom.

- Köszönöm csak lehetősén,
Hová ilyen sietősen?
- Medve bőrre vadászom,
Beszélte a vadászom,
Erre van egy öreg medve,
Kinek huszárra van kedve.
Fogadtam a barátommal,
Lepuskázom én azonnal.
Be is ittuk már a bőrét,
Felhörpintvén száz pint lőrét.
- Ez már oszt vitéz dolog.

- Hát a zsákban mi mozog?
- Sose törődj te vele,
Szenes tőke, fekete.
- No ha tuskó, fogd a fejszét,
Hasítsd ketté ezt a bütykét.

Szegény ember fejszét kapja,
Medve fejét ketté csapja.

Róka koma majd kipukkan,
Hemperegve kacag mostan:
- Ezt tanuld meg emberfővel:
Többet észszel, mint erővel!
Hanem aztán hallja kend,
Baj lesz abból, annyi szent,
Ha kakasom, hat tyukom,
Ma este meg nem kapom.

Szegény ember haza megy,
Hiszen akkor egyre megy.
Az apjának se volt talán,
Annyi tyukja az udvarán.

Esteledik, alkonyodik,
- Róka koma, kend kopog itt!
- Én, én vagyok, ajtót nyiss hát,
Kakasomat, tyukom add át.
Hat tyukom, a kakasom,
A mig meg nem haragszom.

Szegény ember csendesen,
Mintha kopó lenne benn,
Morog, szűkül és csahol,
Mint az eb az ágy alól.
- Szegény ember, hallod-e,
Mi teszen úgy odabe?
- Három kopó itt akadt,

Bosszantja a rókaszag...
Várj az ajtót kinyitom,
A tyukodat odadom...
Isten verte rossz döge,
Alig birok már vele.

- Szegény ember, ki ne nyisd,
Várjál lelkem egy kicsit.
- A hat tyukot, kakast, kappant, -
Fizethetnék ám én roppant.
- Neked adom tyúkod, kokód,
Pusztuljon el minden kopód.

Róka szalad bugafővel,
Szegény ember
Kacag kedvvel:
Többet észszel, mint erővel!

GALAMB, RÉCE, MEG A LÚD

Az volt egyszer bajos élet,
Hogy a vizek kiszáradtak,
A folyóból mind kötél lett,
Patakokból csepümadzag,
Fától-fáig, - hegytől-hegyig
Kifeszíték egytől-egyig,
S mint szárító kötelekre
Teregették föl ezekre
A tengerek lepedőit,
Tavak, tócsák kis kendőit,
Igy száríták, így bizony,
A sok vizet a napon.

No, mit tegyen szegény galamb,
Hát még a lúd, meg a réce!
Összefognak, ők nem fognak
Szomjan halni csak azért se,
Elmennek ők világ végre,
Mig inni nem kapnak végre.

Réce, liba, kéz a kézben,
Billeg-ballag az útfélen.
Búgó galamb fönről kutat,
Tavat, folyót, forrást kutat.
Mennek, mennek világ végre.
Hát a galamb így szól végre.

- Nem hal szomjan, aki jámbor,
Hogyha viz nincs, van bor, van bor?
No, megörül a kacsá:
- Csak a csapra, csak csapra!

A liba is rá vijjong:
- I-i-gyu-unk, i-i-gyunk!
S úton talált hordó bort
Csapolták, míg benne volt.
Addig örülgettenek,
Végre be is csiptenek.
Jókedvüknek nincs határa, -
Ezért van az, hogy ha már ma
Jókedvüknek jöttét látják,
- Amit akkor - azt kiáltják.

A KIS EGÉR

Hol volt; hol nem, túl az
Óperenciáson,
Élt egy gazdag ember,
Kinek egy rakáson
Tyhuhaja!
A buzája sok vala.
Nem cserélne a királylyal,
Egy egész asztalfiával.
S ki a kulcslyukon befér,
Rákapott a kis egér.

Dühös lett a gazda:
Ideállj, te macska!
Az egeret elfogd,
Mert rosszul lesz dolgod!

Macska állott istrázsára,
Jön az egér nemsokára.
Macska rácsapja a karmát,
S lecsippenti egér farkát.

Cini-cini-zirr!

Az egérke sír:

Macska néni, adszi mán,
Fityelótyám, farkincám.
- Odadom, de nem ingyen,
Hozzál tejet íziben.

Szabad az egér,

A tehénhez ér.

Tehén, nekem tejet adj,
Tejet adom macskának.
Macska ideadja tán
Fityelótyám, farkincám,
- Adok ám, de nem ingyen,
Hozzál szénát íziben.

Szabad az egér,

A kaszáshoz ér.

Kaszás, nekem szénát szedj,
Szénát adom tehénnek.
Tehén érte tejet ad,
Tejet adom macskának,
Macska ideadja tán
Fityelótyám, farkincám.
- Adok én, de nem ingyen,
Cipót hozzá íziben.
 Szalad az egér,
 Gazdasszonyhoz ér.
Asszony, nekem cipót hozz,
Cipót viszem kaszáshoz.
Kaszás nekem szénát szed,
Szénát adom tehénnek.
Tehén érte tejet ad,
Tejet adom macskának,
Macska ideadja tán
Fityelótyám, farkincám.
- Adok én, de nem ingyen,
Szalonnát hozz íziben.
 Szalad az egér,
 A disznóhoz ér.
Disznó, adjál szalonnát,
Asszony érte cipót ad,
Kaszás érte szénát szed,
Szénát adom tehénnek.
Tehén érte tejet ad,
Tejet adom macskának,
Macska ideadja tán
Fityelótyám, farkincám.
- Adok ám, de nem ingyen,
Makkot hozzá íziben.
 Szalad az egér,
 A makkfához ér.
Tölgyfa, makkot adj nekem,
Hogy a disznóhoz vigyem.
Adjon érte szalonnát,
Asszony ezért cipót ad.
Kaszás ezért szénát szed,
Szénát adom tehénnek,
Tehén érte tejet ad,
Tejet adom macskának,
Macska ideadja tán
Fityelótyám, farkincám.
- Adok kicsiny egerem,
Minden makkom leverem.
 Örül az egér,
 Bőribe se fér.
Jaj de veszti a kedvét,
Potyog a makk, mint a jég.

Megkollintja egy,
Kis egérke nyekk!
Nem kell most már semmi jó,
Sem szalonna, sem cipó,
Se széna, se tejecske,
Még a fityelótya se.

DISZNÓK AZ ESŐBEN

Perzsel a nap, meleg a nyár,
Kinn a mezőn a disznónyáj.
Vigan túrják fel a tallót,
Soha jobb dolguk még nem vót.

De csak felleg kerekedik,
Nagy zivatar közeledik,
Dörög az ég, eső meg jég,
Mintha dézsából öntenék.

Megrémült a disznók hada,
Fényes délben vágtat haza.
Mind rémülten karikázik,
Az új ruha még elázik.

Van visítás, van sivítás,
Jaj iszonyú a megázás,
Mig a falun végig érnek,
Egyre kurrognak a vének:

... „Hogyha én ezt tudtam vóna,
Köpö-nyeget hoztam vóna!”
Rásír a sok kis malac is!
„Én is, én is, én is, én is!”

Ugy berontnak a kapuba,
Aki ott áll az utjokba,
Köszönni sem ér rá nekik,
Mint a semmit, úgy fellökik!

SZENT A BÉKE

Falánk farkas az akolba,
Farsang farkán betekint.
- Adjon isten, jó juhaim,
Szép idő van odakint.
Arany idő, süt a nap,
Tavaszdik maholnap.
Zöld a fű már a mezőn, -
Vén kos,
Öreg kos!

Mért ültök bent éhezőn?
Lett odabenn zúgás-búgás, -
 Vén kos
 Ám okos!
Igy szól: Nálunk ez a szokás:
Jobban, mint az üres hastól,
Jobban félünk a farkastól,
Pedig nincsen még nekünk
Szerződéses jó ebünk,
Ki tereljen sáron, vizen,
 Bútól,
 Búbajtól,
Farkasfogtól megőrizzen.
- Ugyan, ugyan! Hallja, hallja!
 A vén
 Mire kén,
Ha nem búra, másnak bajra!
Azt sem tudja jó após,
Farkas azért harapós,
Azért dühös a juhra,
Mert a kutya az ura?
'Sz farkas meg juh, juh meg farkas!
Két jó testvér, összepászol!
Ha a kutya, a gaz kutya
Össze nem veszítné százszor!
Ki mondja, hogy ez nem igaz?
Hát nem mindig uszít a gaz?
Csak egyszer is, hát valóba
Csak egyszer is voltunk jóba?
Juhok! Itt a béke útja,
El ne állja cudar kutya!...
- Eddig ha egy lépést tettünk,
Ha egy toppot közeledtünk,
Nem ugatott? Nem üldözött?
Élt-e a farkas juhok között?
Félti a gaz kenyerét,
Összeveszít minket elébb!
Juhot, farkast, jó barátot,
És úgy disputálja rátok:
Ő tőle függ a juh-élet!
Juhok! A pokolba vélek!
... De ha ellenség is volnék,
Hát hisz rendén nem az vón' rég,
Hogy épen kedvemre tesztek,
Kibékíteni igyekeztek!?
S ez valami!
Épen azzal bosszantani,
Amiért haragszom rátok, -
Hát kutyaórt fogadnátok?
Nos, tegyetek ahogy tetszik.

Bár ellenség voltam eddig,
Már ma itt van a tenyerem,
Csapjatok fel, nosza velem.
Éljen a hon, itt az óra,
Hadd forduljon minden jóra!
Éljen a hon, a haza!

Végre
A béke
Szilárd legyen, ne laza!
No a juhok felcsapának.
Vén kos
Habókos,
Dünnyög-bünnyög ő magának.
De a farkas törvényt üle, -
Szavaztak, mint ő fütyüle:
A szövetség erős legyen,
Vén kos a kés alá megyen!
- Szó se szólal ellene...
Hiszen csak az kellene!...
Szól a farkas: A nagy égre!
Drága vérem
Megigérem:
Véremmé lesztek ti végre!
Drága fajtám,
Mint ohajtám
Farkas-juh közt szent a béke!

A MEDVE MEG A MÓC

Jó a ropogó
Piri mogyoró.
Mackó uram szereti,
Bokrában felkeresi.
Egy tenyere
Tele vele,
A másikkal
Ugy csap bele.
Meghámozza, lám, lám,
És bekapja, hám! hám!
Ha teleszed egy mancsot,
Vigan eszi és csamcsog.

Jó a ropogó
Piri mogyoró.
Nagyhaju móc keresi,
Öblös zsákba beszedi.
Bosszus, mérges,
Sok a férges,

Ritka a jó,
Zsákba való.
- Ej szentecském, mennybe lakó,
Ki járkált itt annyi lopó?
Én előlem aki szedi,
Hogy a nyakát törd ki neki!
- Jó a ropogó,
Piri mogyoró?
Egy marokkal adok neked,
Elő ne híjd a szenteket!
Szól nevetve
Igy a medve;
Tele marka,
Odatartja.
Eltátja a száját ekce,
A szegény mőc s nyőgi: Nyechce!
Nem kell kérem nagyságos úr,
S úgy elszalad, akár a nyul.

RÓKA KOMA DOKTORSÁGA

Róka koma éhes hassal
Vadkörtefa alatt hasal.
Hallgatja, hallgatja
Bús gili búgását,
De még keserűbben
Éh gyomra korgását.
Hanem végre egyet gondol
S felszól: Gili, ne dorombolj!
Magam is dalolok ilyet,
Vagy vígat fújj, vagy semilyet.
Szól a gili síró szóval:
- Beteg szegény feleségem,
Nem szolgálhatok most jóval.
- Beteg szegény? Hál' istennek,
Nagyon örülök én ennek.
Hogyne örülnék, hogy tudom,
Doktor vagyok, meggyógyítom!
- Róka bátya, isten áldja,
Kend a szegény jó barátja...
- No csak semmi szószapora,
Hanem hamar a dologra.
- Hókusz-pókusz! - így a róka,
Csupa móka a mondóka.
Járja, fújjja, súgja, búgja,
Ravasz kutya ugyan tudja!

Mikor aztán alig bírja,
 Komoly képpel csak kiszúrja:
 - Hol van az orvoslás díja?
 - Mit fizessenek? semmim sincsen!
 - Ohó, az nem úgy megy, kincsem.
 Én sem kaptam ingyen,
 Én sem adom ingyen.
 A tudomány méregdrága,
 Ez viszen a másvilágra!
 Fizetésért mindent,
 Ingyen csak a bolond járja.
 - Jaj, nem tudok én fizetni,
 Fiaimnak sincs mit enni.
 - Hát dobd le egy fiad szentem,
 Vagy mindet megeszem menten.
 Ásó lábam fád kiássa,
 Fűrész farkam ki is vágja,
 Éles fogam csontjuk rágja.
 Mit csináljon szegény gili,
 Sírva-ríva csak leveti.
 Róka vígan elmegyén,
 Másnap újra megjelen.
 S szívszakasztó búra,
 Gilit eszik újra.
 Hármát sirat a gili már,
 Meghallja a szennyes agár.
 - Gili, gili, mi a bajod?
 - Oda vagyok, majd meghalok.
 Róka doktor fizetésül,
 Sorra megesz gyerekestül.
 Ásó lába fám kiássa,
 Fűrész farka le is vágja,
 Éles foga csontom rágja, -
 Három fiam élte bánja.
 - Jaj te bolond, te oktalan,
 Hogy lehetsz ily boldogtalan?
 Többet fiad le ne lökjed,
 Annak a rossz kutya dögnek.
 Hiszen neked úgysem árthat:
 Mondjad máskor: „No csak vágjad!”
 Hej! becsület nincs azon!
 Nem viszi el szárazon!...
 Fészked alá ide fekszem,
 Falevéllal fedj be engem.
 Megfizetem orvoslását,
 Nem kívánja többet mását.
 Nemsokára jön a róka,
 A szájában a mondóka.

- Ásó lábam fátat ássa,
Fűrész farkam ki is vágja,
Éles fogam csontod rágja...
Gili madár az ág hegyén,
Bezzeg mostan hetyke legény.
Lekiáltja: No csak vágjad!
Hogyha arra kedved támad!

Róka koma nagyot néz,
Mi a neved? nagy vitéz!
De bölcs lettél im egyszerre!
Ki tanított téged erre?
De akárki, de akármi,
Nem jó lesz vélem packázni!
... Sétálni visz úri kedvem,
Ha visszahoz utam engem,
Lent legyen egy rongyos kölyök,
Mert a fáját! dühbe jövök.

Uri kedvvel tova sétál,
Egy-kettőre újra itt áll.
S szólni sem kell, ninini!
Ott lenn mozog valami.
Róka doktor hunyorít:
A kis madár mozog itt!
- Megbocsátok, gili testvér,
Bár az elébb megsértettél.
Meggondoltad magadat,
Ledobtad a fiadat?...
Holnap is csak legyen itt,
Hiába ne haragits!...
Hamm! benn van már a kis gili,
Róka koma nyeli, nyeli...
Hanem jajj!
Nagy a baj!
Róka doktor csuklik, haj!
Soha ilyen madarat,
A ki ilyen nagy darab!
A gilice hogy megnő,
Farkká nyulik, - mi a kő!
S a farkán van az agár,
Róka koma - ez a kár!

DISZNÓ, KUTYA, MACSKA, EGÉR

Hajdinában az egér,
A macskával egy testvér,
A macska meg a kutyával,
Ez meg disznó komájával.

Hanem egyszer vége leve,
A disznó nemes levele
Elkallódott kézen-közön,
Azóta van harag, özön.

- Kutya komám! - disznó szóla, -
Mennem kell a hizlalóba,
Kutyabőröm te rád bizom,
Vigyázz rá mig meg nem hizom.

Kutya koma elvállalta,
De ő is megy vadászatra:
- Vegye által, macska néném,
S őrizze meg, igen kérném.

Megigéri macska néne,
S tejfölözni menni kéne:
- Kis egerek, - szól, - a padon,
A levelet rátok hagyom.

Kis egerek veszik, nézik,
Hömbörgetik, ütik-vetik,
Ütött-kopott papirt rázzák,
Játékformán összerágják.

Jön a disznó: Levélt kutya!
Jön a kutya: Levélt macska!
Jön a macska: Hej egerek!
Sír az egér: Nincs leveled!

Háboru lett, veszekedés,
Macska azóta egerész:
Harc foly kutya, macska között
S kutyára a disznó rőfög.

Összevesztek ők cudarul,
Még ma nap is dühbe borul,
Ha összejön két darab,
Holtig tart a nagy harag.

A REPÜLŐ FARKAS

Száll a, száll a, száll a sas,
Nézi, nézi a farkas.

- Jó vadászni, - mondja, mondja, -
Jobb nem élni búba-gondba.
Mert jó a csinyt elkövetni,
Jobb a gondját el is vetni,
Mert hát mit ér, hej, mit ér,
A büntetés utólér.
Hej, jó neked te sasmadár,
Ha elrepülsz, rád ki talál?

Szánj meg, szívem, szánj meg, szentem,
Taníts meg repülni engem.

Saskeselyü száll, leszáll:
- Hiszen az csak rajtad áll.
Megtanítlak ebb' a nyomba,
Kapaszkodj csak a farkomba.

Sillom! - száll a, száll a sas,
Farkán repül a farkas.
Fel az égbe mint a szélvész,
Lábuk alól a föld elvész.

- Látod, farkas, még a földet?
- Látom, látom.
- Akkor megyünk följebb, följebb,
Jó barátom.
Fölfelé, csak fölfelé,
Szem is káprázik belé.

- Látod-e még, farkas?
- Látom ám csak hallgass.
Itt van az ég kapuja,
Farkas feje fájula.

- Látod még a földet?
Nem látom én többet!
- No hát akkor elereszthetsz,
A leckébe belekezdhetsz.

Száll a farkas, száll lefele,
Nagy örömmel lefetyele.
- Éljen, éljen, hej, tyuhaja,
Farkasnak már kutyabaja.
Nézzed, világ, hogy repülök.
Megkeserüli a büröd.

Itt van a föld előtte,
A földön ül egy tőke,
Szenes tőke, fekete,
Csak ott marad fektibe.

- Félre onnan, szenes tuskó,
Agyonütlek, lusta fickó! -
Szenes tőke nem mozdul,
Farkas újra ráfordul:
- Félre, mondom, szenes fa,
Agyonütlek, ebadta! -
Szenes tőke csak hever,
Farkas kiált még egyszer:
- Félre, hamar félre,
Mert nem hagylak élve!

Szenes tőke ül nyugodtan,
Farkas koma reá pottyán.
Abb' a nyomba péppé málla,
S véle minden tudománya.

KIS MALAC MEG A FARKASOK

Van egy erdő, erdőháton,
Benne tisztás az irtáson,
Hóba rakva rajta kis ház,
Kis malac itt telel tanyáz.

Kicsi fejsze csitteg-csattog,
Bükkfa lángja pítteg-pattog,
Fazékban tíz rityeg-rotyog,
Ajtón farkas kipeg-kopog.

- Hej kis malac, dideregve
Kunyorálok, hogy eressz be.
- Bizony nem én, mert megeszel!
- Rólam illet fel hogy teszel?

Csak kunyorál, csak ígéret:
- Csak egy lábom engedd kérlek.
- Jó! - gondolja a kis malac, -
Még bánod ha kinn nem maradsz.

Zsákot kerít, vizet forral,
S ajtóhoz áll hamis orral.
- Hát ha épp az a vágyásod,
Dugd be egyik hátsó lábod.

Farkas-barkas örül nagyon,
- Jaj, bent be jó meleg nagyon.
Ereszd be még csak egy lábom.
Szól a malac: „No nem bánom.”

- Én két lábom, boldog részem,
Örülj, vigadj, jól vagy, érzem.
Első lábom, jaj a hóban...
Szól a malac: „Dugd be sorban.”

- Három lábom ha be hagyod,
Negyedik mért szenved fagyot?
- Jól van, dugd be mind a négyet,
(Zsákba faroltatlak téged.)

- Óh négy lábam úrrá lettél,
Óh én fejem kinn rekedtél!
Jóért jót várj kicsi malac,
Meglásd mi lesz, hogyha behagysz.

- Jó, gyere be, gyer' a házba,
Gyer' a házba, gyer' a zsákba!...
Zsákba buvót be is köti,
Forró vízzel megöntözi.

Bezzeg a ház meleg nagyon,
Hadd hűsöljön kint a fagyon.
Kicipeli farkas komát,
Ki végre ki-rágja magát.

Kopasz farkas világgá ment,
Nem mond a dologra Áment.
Fut, fárad és verbuvál,
Sereggel jön vissza már.

Mint az árvíz, jön a falka,
Kopasz vezér szóval tartja.
A kis malac hej látja már,
- A nyakamon van a tatár.

Hamar egy nagy fára szalad,
Farkas falka a fa alatt;
Hogy vegyék le, hegyin-hátán,
Kapaszkodnak egymás vállán.

Száz farkasnak egy a híjja,
Lent a kopasz alig birja;
Bár az ina majd megszakad,
Kis malactól távol marad.

A kis malac hőköl, haj-haj,
Mi lesz vele, itt van a baj.
Csak lekiált hát a gaznak:
- Forró vizet a kopasznak!

No a kopasz holtra vált,
Ugy kiugrott, meg sem állt.
Meg sem állott, elszaladt,
A sok farkas leszakadt.

Nyaka törött, mind a hánynak,
Malacot sem öli bánat.
Ma is göcög-kacag rajt',
Ma is él, ha meg nem halt.

A SOK JUH MESÉJE

Volt egyszer egy gazdag ember,
Annyi juha, mint a tenger,
Mint az árvíz, ujjuju!
Számlálhatlan sok a juh.

Gazdag ember gondol egyet:
Pénzmagra szert hogyan tegyek?
Hej számadó, szóm van kenddel,
Annyi juhok mint a tenger,
Mint az árvíz ujjuju,
Számlálhatlan sok a juh, -
Gondoltam én mostan egyet,
Pénzmagra szert hogyan tegyek?
Kell nekem a juhok ára,
Hajtsa kend el a vásárra.

A vásárra juhász hajtja,
Előttük egy folyó partja.
Irdatlan nagy, - Tisza-Duna
Nem lehetne ija-fija, -
A hid rajta nagyon keskeny,
Nem fér a juh csak egyesben.
Várjunk, míg át mennek renddel,
S annyi a juh, mint a tenger!
Mint az árvíz! ujjuju!
Számlálhatlan sok a juh!...

- Hogyha egyig általérnek,
Folytatom majd a mesémet.

A CSIZMADIA MALACA

Hol volt, hol nem, nyulárnyékán,
Itt vagy amott, tudod hékám!
Minálunk, vagy tinálatok,
Szent, hogy igazat hazudok:
Egy ember nagy csudát ért,
Míg köhögött, mindig élt...

- Csizmadia, György a neve,
Egy malacra ki szert teve.
A gazda is olyan gyim-gyom,
Malaca is szinte lim-lom.

Esteledik az idő,
Hogy a malac a kondával haza jó.
A gazdája kinn pipázik,
A mikor bekarikázik.
Bekarikáz s nagy éhesen csak így rí:
Gyuri, gyu-ri, gyu-ri-rí!

Dühös lesz György majsztram erre,
- Ne csufolódj, arra, erre!
Ne csufolj, mert leütlek!
Majd ezt tűröm tetüled!

Másnap este újra így,
Jön a malac és visít:
- *Gyuri, gyuri, gyuri!*
Szól a gazda: Ugyí
Ebadta csak csúffá teszel,
Vigyázz a mig szépen leszel.

Harmadjára
Haragjába
Előkészít egy fokost,
Mégpediglen takarost.
S hogy malaca begyurizik
Nyakon üti, hogy felbukik.

Bezzeg tudja már a rangot:
- *Gróf, gróf!* - így ad hörgő hangot.
- Mit beszélsz?
Mégis élsz?
Nekem szólsz?
Csufolódsz?
Gróf az apád, de nem én!
És kap újra a szegény.

Szegény malac végsőt rugja,
Hogy a mórest végre tudja.
- *György, györgy, györgy,* - nyöszörgi,
Mig a párát kihörgi.

- Na lásd adta disznaja, -
Igy vergel rá gazdája,
És röhög,
És köhög:
- Ha elébb is így beszélgetsz,
Én felőlem holtig élhetsz!

NYULAPÓ ARANYLAKODALMA

Zúg az erdő, a haraszt,
Nyulapó ért őt tavaszt.
Medve, farkas, róka komák
Nem tettek benne lakomát.

Ihajna,
Most áll arany lakodalma.

Haj tulipán, tulipán!
Jó nyulapó dalol ám!
Barna prücsök hegedül,
De ő táncol legelül.

Hop, hop, hop,
Be kedvemre mulatok.

Hej számóca, hej kökény,
Csak egyet restellök én,
Farkas, medve, róka úr
Haragusznak botorúl.

Rucaca,
Híjjátok a lagziba.

Galagonya de veres,
Csörgő szarka de szemes,
Biz a biztatást se vár,
Vendégekért repül már.

Ohohó!
Bánja is már nyulapó.

Ördögszekér a lelke,
Hát ezeket mi lelte.
A nyul sereg nyullá vált,
De még kötélnek sem állt,

Hajaha,
Baj esett a lagziba.

Szarka szól a fedelen,
A ki vendég megjelen.
Medve, farkas, róka urak,
Köszöntik nyulapó urat.

Recece,
A mienk a szerencse.

Karalábé, káposzta,
Ejha be sovány koszt a'.
Hát pecsenye? fékom adta!
Füvel tart-é itt a gazda,

Brombrombrom,
Éhes hassal haragszom.

Szemesnek áll a világ;
Róka koma közbe vág:
Nyulapó nem hagylak én!
Jó gazdának látlak én!

Hehehe,
Hisz van itt nyulpecsenye!

A ki okos, ért a szóból.
Pecsenye lett nyulapóból.
Ugy bekapták egy-kettőre,
Nem maradt meg egy szál szőre.

Igy biz ám,
S ép az aranylakomán.

A FEHÉR LÓ

Nagy a feje, busul a ló,
A malomban őrni nem jó.
Egymagában topog körbe,
Esze útja girbe-görbe.

- Édes gazdám,
Kedves gazdám,
Hej ha én azt megtudhatnám,
Mért van, hogy más két lovat fog
S nálunk rám néz minden dolog.

- Istenadta jó lovam,
Hiszen nincs egy bogaram,
Kit fogjak be, ha nincs párod,
Tán magamat? Nem kívánod?

- Jó, jó, elég nekem ennyi,
Nem kell mindjárt mérgeskedni,
Engedd meg, hogy hozzá lássak,
Hozok én magamnak társat.

- No ha hozol, én nem bánom, -
Bőröd ne hagyd a vásáron!
Én felőlem elmehetsz,
Akár egy ménest szerezz!

A fehér ló árkot-bokrot,
Árkot-bokrot általugrott.
Erdőtövén gyalogut,
Gyaloguton rókalyuk.
A fehér ló kapja-fogja,
Ráfekszik, mint dög, a lyukra.

Felneszel a róka erre:

- Ej be sötét lett egyszerre!
A legnagyobb fiának int:
- Nézd meg nekem, mi van ott kint?

Kimegy, bejön: Né te apó,
Odakint ám esik a hó!

- Nagyapádnak beszélj mesét,
Nyár közepén, még hóesést! -
Pofoncsapja csakugy csattan,
- Eredj másik, mi van ottan?

Siet, leskel s jön ez vissza
- Bizony hó az, pedig tiszta,
Telistele vele a lyuk,
Lesz baj mig ellapátoljuk. -
Ez is kikap: Te legkisebb
Eredj 'sz te vagy a legfrissebb.

Ez is bejön, de szepeg:
- Hó az, akármi legyenek!
Olyan fehér, olyan jó!
Olyan meleg, - nyári hó!
- Már valami van ott mégis,
Már megnézem akkor én is!

Kimegy: Buksik, hisz ez nem hó,
Hanem inkább egy fehér ló.
Idedöglött. Hasznunk, kárunk:
Enni jó, de ki hogy járunk?

De hamis a róka ész,
Egy friss tervvel hamar kész,
- Ne féljetez gyerekek,
Ma még egy jót nevettek.
Majd segít a farkas koma,
Hátsó kapun gyerünk oda.

Azzal kapják, egy kicsit
Uri maguk kicsipik.
Farkaséknál bekopogva
Megjelennek mosolyogva.

- Jónapot én kedves komám,
Jó erőben jól vagy, no lám!
Jóllakottan, jó kamrával,
Komámasszony mi jót talál?
Jöttünk egy kis vendégségre,
A fiukkal jó ebédre.

Farkas koma, komámasszony,
Összenéznek nagy bosszuson.
- No ha jösztek, akkor lesztek,
Hogyha hoztok, akkor esztek!
Rossz aratás, rossz kereset,
Más fogadót keressetek.

- No, nem jöttünk üres kézzel, -
Szól a róka nyájas mézzel.
Segítségre hijlak koma,
A házamnál a lakoma.

- Ugy? hisz az más! ravasz kópé!
Hát mit főztél, süttél, jót-é?
Hiszen akkor jól van koma,
Ha nálad van a lakoma!
Siess asszony öltözz, gyere,
Ne várjon kománé vele.

Csapatostól nemsokára
Visszaérnek Rókavárra.
A fehér ló csak ott fekszik,
Róka koma így vetekszik:

- Tele van a pince, padlás,
Azért hijlak kedves pajtás:
Eltehetnénk tinálatok
Egy darabot, egy falatot.
Idáig ezt csak elhoztam,
Vidd el komám tovább mostan.

Farkas koma, komaasszony,
Összenéznek nagy ravaszon:
- Hogyne, mért ne, jószívvel,
Elvisszük mi innen, el.
De hogy visszük?... Az ördög!
Jaj de nehéz ez a dög.

- Áh, gyerekség, - szól a róka, -
Könnyen teszünk ne félj róla.
Farkad a farkához kötöm,
Elviheted innen rögtön.
Mint a semmit, úgy viheted,
Ép így hoztam, - elviheted.

Egy-kettőre hozzá kötik,
Farkas neki veselkedik.
Húzza, vonja, de megunja:
- Gyere te is, segíts anyja!
Ez is kéri róka komát,
Oda is kötteti magát.

Alig mondják: Meg van, éljen!
Nem szakad el, sose féljen!
Mi történik: Ugrik a ló,
S két farkassal vágtat, a ló!
Ugy elrepül a lakoma,
Ma is bámul róka koma!

Róka koma otthon nagyon,
Szimatjának örül nagyon.
De farkasék lóvá lettek
Árkon-bokron repülhettek.

Repültek is ők annyira,
Egy jó futamodtányira,
Hogy akárcsak a gondolat
Otthon voltak egy perc alatt.

- Itthon vagyunk édes gazdám,
Édes gazdám jöjj ki hozzám!
Gazda kirent, falu csődül, -
Lovat vettek farkas bőrből...

Nagy a feje, - okos a ló,
A malomban őrni már jó.
Vigan sétál párja balról,
Elnyihognak erről, arról...

A FARKAS A FALUVÉGEN

Csikorog a tél,
Szegény farkas fél,
Hogy éhesen marad,
Pecsenyét nem harap.
Fut a havon keservesen,
De nincs terítve seholsem.

Estére elére
A falu végére.
Egy hóbuckán van a helye
És így vonít szegény feje,
Mert a szíve szomorú:
„A-dós né-kem a fa-lúúú!”

Szegény farkas, jobb elhagyni,
Nem sietnek azt megadni,
A kis kutyák kinevetnek:
„Majd megadjuk, meg, meg, meg, meg.”
S rád ugatnak a kuvaszok:
„Jobb ha elmégy, jobb, jobb, jobb, jobb!”

Szép az este süt a hold
Szegény farkas szót fogadott
S elloholt.

KOLDUS VEREBEK

Sívít a szél, zúg a zápor,
Eresz alatt verébtábor.
Egyre azon csiripelnek,
Ennivalót hol is lelnek.
Csirip, csirip, csip,
Éhen veszünk itt.

Záporosó egyre szakad,
Éhes veréb hoppon marad,
Tarisznyát vet a nyakába,
Veti fejét koldulásra.
Csirip, csirip, csip,
Csak kap egy kicsit.

- Tyukanyókám, kérem ásson,
Rossz szívvel ma jaj ne lácson,
Istenadta szegény vagyok,
Adjon egy szem buza-magot.
Csirip, csirip, csip,
Éhen halok itt.

- Jól van, jól van veréb hugom,
Nagy inséged szánni tudom.
Ha nem adnék míg van nekem,
Megverne az Isten engem.

Csirip, csirip, csip,
Jaj be jól esik!...

Koldus veréb haza biceg,
Rakott iszák vállán fityeg;
Barátnak mutogatja,
Irigységük megpukkasztja.

Csirip, csirip, csip,
Aki ügyes csip.

- Jaj te zsobrák, jaj te gaz!
Hol vetted ezt! Mondj igazt!
- Kolduljatok, kaptok még,
Tyukanyónál van elég.

Csirip, csirip, csip,
Hanem rólam csitt!

Ketten, hárman, szégyenszemre,
Mennek egy-két buzaszemre,
Tyukanyó is fejet csóvál,
Csak kicsiny marokkal szór már.

Csirip, csirip, csip!
Magamnak sincs mit!

Van riadal veréb tanyán,
Mind fut mankó s szütyő után.
Most legyen a gazda már dús,
Seregestől jön a koldus.

Csirip, csirip, csip.
Ha nem adnak csip.

- Mit akartok, zshivány horda?
- Könyörögni jöttünk volna.
- Dolgozzatok, nincs már eső!
De szól a sok préda leső:

Csirip, csirip, csip!
Fösvény gazda, csitt!

A mankóból dorong válik,
A koldus, mint rabló áll itt.
De tyuk anyó vitéz legény:

- Csibéimet megvédem én!
Csirip, csirip, csirip, cserép,
Igy kotródik el a veréb.

ICIRI-PICIRI

Ajaj, hol volt
Hol nem...
Volt egyszer egy
Iciri
Piciri
Házacska;
Ott lakott egy iciri
Piciri kis macska.
Volt annak két iciri
Piciri kis ökre,
Rákaptak egy iciri
Piciri kis tökre.
Csizmát huz az iciri
Piciri kis macska,
Hová lett az iciri
Piciri barmocska:
Bejárja az iciri
Piciri kis erdőt
S nem leli az iciri
Piciri tekergőt.
Bejárja az iciri
Piciri kaszálót,
S nem látja az iciri
Piciri kószálót.
Rátalál egy iciri
Piciri kis tökre,
Bánatában iciri
Picirit meglökte.
Felfordult az iciri
Piciri tököcske,
Benne a két iciri
Piciri ökröcske.
Megörült két iciri
Piciri ökrének:
Vége van az iciri
Piciri mesének!

VADÁSZKOMPÁNIA

Furcsa ma az
Oroszlán.
Lustán néz a
Vad után.
Játszi kedve derüle,
Társak után kerüle.

Megleli a szamarat
A rókat még hamarabb,
Ez lesz jó kompánia,
Igy lesz jó vadásznia!

Nagyot isznak előre
Szegény vadak bőrére:
Majd a szamár felhajtja,
S törbe csalja a róka.

I-á, i-á, fujja már,
Derék hajtó a szamár.
Róka ravasz, lesben áll,
Az oroszlán csak sétál.

Nagy vigasság, nagy zsákmány,
Osztozkodni is kék mán.
- Szamár fiam, légy okos,
A zsákmányunk oszd el most.

Feltekeri a szamár
Az eszit, hogy ossza már!
- Az igazság egyféle:
Kiki részt kap belőle!

- Bogáncsrágó szamara!
Az oroszlán rivala:
- Egyet érek én veled?
S leteríti a fülest.

Köszörüli a torkát
A róka s tart mondókát:
- Majd én osztok nagyuram!
- Próbáld meg rókafiam.

- Felséges ur, nagy király,
Mind a tied, mi itt áll!
Téged illet az egész,
Másnak ebből semmi rész.

Az oroszlán rettentő:
- Hát a tied? hizelgő!...
- Veled vadásztam, felség:
Az enyém e *dicsőség*!

Felderül az oroszlán,
M megbékélve gurnyaszt mán.
Farkat csóvál a róka,
Jóra fordult a dóga.

A RÓKA ÉS A TYUK

Volt egyszer
Egy róka,
Bement a
Tyukólba,
Ott üle tyukanyó
Betegen,
Kérdezi a róka
Melegen:

- Hogy vagy, ó
Tyukanyó?
- Sokkal jobban volnék
Ugy látom,
Ha innét elmennél
Barátom.

A róka kacagott:
- Jó, én elkocogok,
Gyógyulj meg, de hamar,
Kivánom,
Majd akkor eszlek meg!
Nem bánom.

FARSANG VÉGÉN

Régen,
Egyszer a
Réten,
Farsang
Végen
Találkozott
Két farkas egymással,
Kezet fogtak
Nagy barátkozással:

- Szervusz öreg pajtás!
- Nem szervusz most pajtás!
- Ugyan miért pajtás?
- Mert bort ittam pajtás!
- Az jó pajtás,
- Nem jó pajtás.
- MÉR pajtás?
- Mert megverték
Eldöngettek
Miatta jó pajtás!
- Az rossz pajtás!
- Nem rossz pajtás!
- MÉR pajtás?

- Mert legalább
 Farsangoltam,
 Süteménnyel
 Pecsenyével
 Torkig laktam,
 Lakodalomba
 Nagy vigalomba
 Kedvemre mulattam!
 - Az jó pajtás,
 - Nem jó pajtás
 - Mér pajtás?
 - Hej mert annál többen
 Lazsnakoltak engem
 Mikor részegen
 Nótába kezdtem:
 Óóó!
 Bóóó!
 Édes-kedves pajtás!
 - Az rossz pajtás!
 - Nem rossz pajtás!
 - Mér pajtás?
 Azért, mer ládd
 Így legalább
 A farkas már tudja,
 Hogy huncut a kutya:
 Az csalt oda!
 - Az jó pajtás!
 - Nem jó pajtás!
 - Mér pajtás?
 - Mert bőrömon
 Nem nagy öröm
 Hogy újra tanultam,
 Amit ugyis tudtam!
 - Az rossz pajtás!
 - Nem rossz pajtás!
 - Mér pajtás?
 - Mert legalább
 Ha megverték,
 Megverték,
 De legalább
 Ettem-ittam
 Eleget.
 Még mostan is dalolhatnék,
 Füttyülhetnék, táncolhatnék!
 Ugyám pajtás!
 - Akkor se baj!
 - Se baj pajtás!
 A két farkas kezét fogott
 S jobbra-balra eltávozott.

A HÉJA

Száll a héja

Magosan,

Földre röppen

Hamisan.

Tyuk: - Mit akarsz itt héja?

Héja: - Ások.

Tyuk: - Mit ásol te héja?

Héja: - Kútát.

Tyuk: - Minek a kút, héja?

Héja: - Víznek.

Tyuk: - Minek a víz, héja?

Héja: - Főzni.

Tyuk: - Mit főzöl te héja?

Héja: - Csirkét.

Tyuk: - A magadét, héja?

Héja: - A tiedet ellopom.

Tyuk: - Anyja vagyok, nem hagyom!

Hess! Hess! Hess!

És a héja

Éhesen,

Tovább repült

Mérgesen.

A VERÉB

Kendermagot talált

A veréb s így csarált:

Egyedem,

Begyedem,

Megegyem?

Ne egyem?

Jó vón zsákba szedni,

Holnap elővenni!

Egyedem,

Begyedem,

Betegyem?

Kivegyem?

Ej, első a hasam!

Éljünk ma urasan!

Egyedem,

Begyedem,

Ne begyem!

Ne legyen!

A BÖLCS RÓKA

Róka koma egy szép reggel
Összekerült egy pár ebbel.

Nagy vágyása,

Bárki lássa,

Nem volt a találkozásra.

Eburamék,

Derék komék,

Bezzeg ők a róka fajtát

Úgy szeretik, majd felfalták.

Róka uram látta, hogy most

Szégyen a futás, de hasznos.

Cselédeit biztatta hát:

Szemét, lábát, lompos farkát.

- Usgyé, fiam! No csak, vérem!

A lyukat mig el nem érem.

Siessetek, drága testem,

Ne rusnyálkodjatok resten!...

No de nyert is egér utat:

Vizsga szeme egyre kutat,

Négy jó lába rugaszkodik,

Csak a farka akaszkodik.

Addig-addig, mégis-mégis,

Haza kerül, lyukba buvik.

Itt bezzeg más,

Jó a lakás!

Mit neki már ebugatás.

Biztos tanyán béke vagyon,

Áradozik róka nagyon:

- Két szép szemem be dicsérlek,

Neked tudom, hogy még élek,

Lyukam száját hamar láttad,

Eburamék csufúl jártak.

- Négy jó lábam, be szeretlek,

Az életem megmentetted.

Az irhámat vitted roppant,

Eburamék szeme koppant.

- Hát te limpes-lompos farkam,

Majd hogy csufot tettél rajtam.

Eburamék el-elhagytak,

De te mindig csalogattad.

Láncosadta!

Ebugatta!

Nincs helyed a biztos lyukba!

Kimenj innét rögtön! - rászólt,
S kidugta, mint lengő zászlót,
Eburamék
Szemes komék,
Nézik, nézik, mi nő onnét?
Rókafark a'!
S róka rajta!...
A bölcs róka, az árva,
Igy jut ebek fogára.